

Prof. zw. dr hab. Wiesław Babik
Kierownik Katedry Zarządzania Informacją
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Instytut Studiów Informacyjnych
E-mail: w.babik@uj.edu.pl
ORCID: 0000-0002-7074-89-92

Kraków, 14.10.2026 r.

Ocena osiągnięć naukowych dr. Stanisława Skórki ubiegającego się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk społecznych w dyscyplinie: nauki o komunikacji społecznej i mediach

Recenzja wykonana na podstawie Uchwały z dnia 30 czerwca 2026 r. nr RDNoKSiM/2/2026 Rady Dyscypliny Nauki o Komunikacji Społecznej i Mediach Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

1. Sylwetka i kariera naukowa Habilitanta

Dr Stanisław Skórka jest absolwentem studiów magisterskich „Bibliotekoznawstwo i informacja naukowa” na Wydziale Humanistycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, gdzie obronił 23 czerwca 1995 r. napisaną pod kierunkiem dr Marii Konopka pracę magisterską pt. *Biblioteka Polska, seria wydawnicza lwowskiej firmy Władysława Gubrynowicza i Władysława Schmidta*. Po studiach – jak podaje w Autoreferacie – pracował w latach 1996-2004 w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej jako asystent, a następnie w Akademii Pedagogicznej im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, w tym samym Instytucie jako adiunkt (2004-2008). 19 października 2004 r. uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie bibliologii na Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach za pracę „Strategie poszukiwania informacji w edukacyjnym systemie hipertekstowym” (Promotorem była dr hab. Wanda Pindlowa, prof. UJ). Rozprawa została wydana drukiem przez Wydawnictwo Naukowe AP w 2006 r. W latach 2008-2021 był dyrektorem Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie. W tym okresie pracował również w Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego (2015), Wyższej Szkole Europejskiej im. Ks. Józefa Tischnera w Krakowie (2015-2021). Od 1.01.2022 r. jest dyrektorem Biblioteki Głównej Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Aktualnie pracuje również w Instytucie Nauk Informacyjnych Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie.

2. Ocena dorobku naukowo-badawczego

Dorobek naukowy Habilitanta przedstawia się następująco: Przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora był autorem łącznie 23 publikacji: 10 artykułów w czasopismach naukowych, 9 rozdziałów w monografiach, 1 recenzji oraz 3 sprawozdań z konferencji naukowych. Po uzyskaniu stopnia doktora Jego dorobek w ciągu 20 lat znacznie zwiększył się obejmując łącznie 53 publikacje (w tym 2 wywiady): 2 monografie naukowe, 20 artykułów w czasopismach naukowych, 23 rozdziały w monografiach naukowych, 3 recenzje, 3 sprawozdania, 2 wywiady. Produktowność publikacyjna Habilitanta po uzyskaniu doktoratu

nieznacznie wzrosła i wyniosła: $53:20 = 2,65$? publikacji rocznie, porównaniu do poprzedniego okresu, w którym wynosiła $23:10 = 2,3$ publikacji rocznie. Pozostałe dane znajdują się w Autoreferacie Kandydata.

W pracy naukowej dr Skórka koncentrował się chronologicznie wokół następujących powiązanych ze sobą obszarów badawczych: zachowań informacyjnych użytkowników, systemów hipertekstowych, projektowania środowisk informacyjnych, wykorzystania technologii informacyjnych w działalności edukacyjnej i bibliotecznej oraz architekturze informacji. Ważnym nurtem badań dr. Skórki są strategie wyszukiwania informacji oraz funkcjonowanie użytkowników w środowisku hipertekstowym. Wśród publikacji na ten temat znajduje się rozprawa doktorska, która dotyczyła właśnie strategii poszukiwania informacji w edukacyjnych systemach hipertekstowych. Wiązą się z tym systemy nawigacji w serwisach internetowych. Badania te dotyczyły relacji między strukturą środowiska informacyjnego a zachowaniami użytkowników w czasie wyszukiwania informacji. W publikacjach autora znalazła wyraz także problematyka wykorzystania technologii informacyjnych w bibliotekach i edukacji. Poszczególne nurty badań tworzą spójną sekwencję rozwojową.

Analiza dostępnych publikacji pozwala wyróżnić trzy etapy zainteresowań badawczych autora. Są to lata 1999-2005 – technologie internetowe, systemy hipertekstowe, edukacja informacyjna i zachowania użytkowników po bardzo dynamiczny rozwój w latach 2005-2015 – w związku z przygotowaniem rozprawy habilitacyjnej - badań nad architekturą informacji oraz organizacją środowisk informacyjnych a od roku 2015 znaczne pogłębienie refleksji nad architekturą informacji i jej statusem jako obszaru badań naukowych.

Najbardziej rozpoznawalnym obszarem działalności naukowej i publikacyjnej dr. Skórki są niewątpliwie badania nad architekturą informacji. Zainteresowania te są obecne w Jego dorobku od początku XXI wieku aż do tej pory (Łącznie ok. 25 różnego rodzaju publikacji, w tym dosłownie tylko kilka w języku angielskim!). Stanowią one prawie 50% Jego dorobku naukowego. Publikacje z tego zakresu wskazują na długotrwałe zainteresowanie problematyką teorii i metodologii architektury informacji.

Oś integrującą cały dorobek Habilitanta stanowi problem organizacji informacji i projektowania środowisk informacyjnych. Większość publikacji skupia się – jak już zaznaczyłem - przede wszystkim wokół tematyki architektury informacji, co odróżnia ten dorobek od klasycznych badań bibliotekoznawczych. Już w roku 2002 Habilitant opublikował artykuł prezentujący architekturę informacji jako wyłaniający się kierunek badań w nauce o informacji. Tu widoczna jest wyraźna ewolucja od zagadnień aplikacyjnych do refleksji teoretycznej i metodologicznej, której kulminację stanowi monografia *Architektura informacji: koncepcja interdyscyplinarnego obszaru badań*, Kraków: Wydawnictwo Naukowe UKEN 2025 (Prace Monograficzne 1333).

Na podstawie przedstawionego w autoreferacie dorobku naukowego można zauważyć, że ma on wysoki stopień specjalizacji tematycznej wokół architektury informacji i wyraźnie jest widoczna ciągłość a także konsekwencja badań i realizacji programu badawczego realizowanego od początku XXI w. W tym dorobku znajdują się zarówno publikacje teoretyczne, jak i empiryczne, dotyczące użytkowników informacji i środowisk

informacyjnych. Z biegiem czasu nastąpiło przesunięcie zainteresowań od zagadnień technologicznych ku problematyce teoretycznej i metodologicznej architektury informacji. Z naukoznawczego punktu widzenia dorobek ten można zdefiniować jako skoncentrowany wokół problematyki organizacji informacji, zachowań informacyjnych użytkowników informacji oraz rozwoju architektury informacji jako odrębnego obszaru badań. Oznacza to, że dorobek naukowy Stanisława Skórki rozwijał się i rozwija się nadal wokół jednego nadrzędnego problemu badawczego organizacji informacji i projektowania środowisk informacyjnych wspierających człowieka w procesach wyszukiwania, nawigacji, wykorzystania i zarządzania informacją pod nazwą architektura informacji.

3. Ocena wskazanego przez Kandydata osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

We wskazanej monografii dr S. Skórka podjął problematykę architektury informacji traktując ją jako interdyscyplinarny obszar badań na styku nauki o informacji, teorii projektowania, informatyki oraz nauk o komunikacji społecznej i mediach. Architektura informacji została przedstawiona jako dziedzina rozwijająca się dynamicznie, zarówno w wymiarze teoretycznym, jak i aplikacyjnym. Jej zakres obejmuje różnorodne środowiska informacyjne, zarówno fizyczne, jak i cyfrowe. Publikacja ma charakter syntetyczny a zarazem systematyzujący, to znaczy porządkuje dotychczasowy stan badań oraz zawiera autorską koncepcję teoretyczną i metodologiczną S. Skórki.

Autor monografii postawił sobie za cel określenie statusu architektury informacji jako obszaru badań naukowych, rekonstrukcję jej pola badawczego, analizę jej interdyscyplinarnego charakteru oraz podjął próbę jej epistemologicznego i metodologicznego ugruntowania. Tak postawiony cel rozprawy należy uznać za ważny i aktualny, adekwatny do współczesnych przemian środowiska informacyjnego a zarazem zgodny z rozwojem nowych obszarów badawczych w nauce o informacji.

W badaniach zastosował metodę analizy i krytyki piśmiennictwa, metodę porównawczą i podejście systemowe. Na szczególne podkreślenie zasługuje szerokie wykorzystanie literatury krajowej i zagranicznej, wykorzystanie interdyscyplinarnego zaplecza teoretycznego oraz spójność argumentacji. Zbudowany na potrzeby tych badań warsztat naukowy jest odpowiedni, zarówno pod względem adekwatności do celu pracy, jak i rzetelny a przez to spełnia standardy wymagane dla monografii habilitacyjnej. Struktura książki jest logiczna, podporządkowana postawionemu celowi badawczemu oraz przejrzysta. Autor konsekwentnie rozwija tok wywodów, posługuje się językiem naukowym oraz zachowuje właściwe proporcje między teorią a analizą.

Systematyczne ujęcie architektury informacji w sposób spójny w formie interdyscyplinarnego pola badawczego stanowi w mojej opinii najważniejszą wartość tego opracowania. Autor monografii bowiem podjął próbę identyfikacji jej przedmiotu badań, określenia jej zakresu tematycznego oraz wyodrębnił ją z nauki o informacji/informatologii. Stanowi to istotny wkład w teorię nauki o informacji, gdyż przyczynia się do uporządkowania jej struktury dyscyplinarnej. Wprowadzenie kategorii interdyscyplinarności pozwoliło na skorzystanie z dorobku innych dziedzin, identyfikację wykorzystywanych metod i koncepcji innych nauk co

stanowi dobry przykład dla współczesnych nauk interdyscyplinarnych. W tym kontekście wkład S. Skórki polega na przejściu od opisu interdyscyplinarności do jej konceptualizacji i zaproponowaniu modelu epistemologicznego opartego na relacjach między dyscyplinami.

Podsumowując, w monografii została uporządkowana terminologia architektury informacji, jej modele pojęciowe oraz teorie organizacji informacji. Za szczególnie ważne osiągnięcie Autora uważam rozwinięcie kategorii przestrzeni informacyjnej oraz wskazanie relacji między użytkownikiem, treścią i kontekstem jako podstawy analizy architektury informacji. Wkład metodologiczny dotyczy systematyzacji metod badawczych stosowanych w architekturze informacji oraz wskazanie ich źródeł w innych dyscyplinach. Chociaż Autor nie proponuje odrębnej metodologii architektury informacji, to jego wkład polega na uporządkowaniu stosowanych metod oraz wskazaniu kierunków dalszych badań. Bezsporne jest znaczenie monografii dla rozwoju nauki o informacji. Polega ono rozszerzeniu zakresu badań nauki o informacji/informatologii, zaakcentowaniu znaczenia użytkownika i doświadczenia informacyjnego a także wzmocnieniu roli badań nad organizacją informacji jako kluczowego elementu dyscypliny o nazwie nauki o komunikacji społecznej i mediach. Książka ta niewątpliwie przyczynia się do rozwoju architektury informacji w Polsce w ramach wspomnianej dyscypliny naukowej.

Wysoka wartość naukowa monografii nie wyklucza pewnych niedoskonałości. Należą do nich: brak wyraźnie wyodrębnionej metodologii własnej, niewystarczające rozwinięcie badań empirycznych oraz niejednoznaczny status dyscyplinarny architektury informacji. Architektura informacji nadal pozostaje domeną adaptującą metody innych dyscyplin, nadal dominuje analiza teoretyczna bez waloru aplikacyjnego. Wprawdzie autor akcentuje jej autonomię, ale nie rozstrzyga w pełni jej relacji z nauką o informacji/informatologią. Uwagi te mają wyłącznie charakter dyskusyjny, dotyczący zasadniczych walorów ocenianej monografii traktowanej jako osiągnięcie naukowe w przewodzie habilitacyjnym.

Moje główne uwagi krytyczne dotyczą przede wszystkim sfery terminologicznej. Monografia dr. Skórki stanowi wręcz klasyczne odbicie zamętu terminologicznego, wprowadzonego odpowiednim Rozporządzeniem Ministra Edukacji i Nauki w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych do ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z 2018 roku. Problematyka, którą zajmuje się Autor monografii – według tej płytkiej klasyfikacji – stanowi obszar badawczy (domenę), który obecnie należy do zakresu nauk społecznych, dyscypliny nauki komunikacji społecznej i mediach. Stąd uważam obecnie za niefortunne sugerowanie w monografii tworzenia nowej dyscypliny naukowej. Moim zdaniem należało konsekwentnie trzymać się trafnego znajdującego się już w tytule monografii terminu/określenia „obszar badań”, a nie błędnie (przepraszam za użycie tego określenia) „bajac”! o architekturze informacji jako dyscyplinie naukowej lub jeszcze gorzej – jak to czynią także inni – subdyscyplinie (co nie ma potwierdzenia w obowiązującej obecnie klasyfikacji dyscyplin naukowych).

Poza tym – jak czytamy we Wstępie monografii na s. 17 – publikacja/książka jest skierowana przede wszystkim do studentów architektury informacji. Monografia ta formalnie jednak nie

jest podręcznikiem akademickim, jakkolwiek może pełnić taką funkcję. W tej sytuacji trudno przypisać temu dziełu miano rozprawy habilitacyjnej.

Niezależnie od tych krytycznych uwag monografia S. Skórki stanowi wartościowe opracowanie syntetyczne wnosząc istotny wkład w porządkowanie dyskursu naukowego w tym obszarze badań naukowych przez co ma duże znaczenie dla rozwoju architektury informacji jako obszaru badań i kierunku studiów akademickich w Polsce. W monografii systematycznie został uporządkowany obecny stan wiedzy o architekturze informacji, zostało zrekonstruowane jej pole badawcze i wyraźnie osadzono ją w kontekście interdyscyplinarnym a także dokonano integracji piśmiennictwa krajowego i zagranicznego w tym zakresie. Ocenianą monografię można usytuować w nurcie teoretyczno-systemowym, gdyż stanowi ona próbę epistemologicznego ugruntowania architektury informacji uzupełniając podejście projektowe o refleksję naukową,

Jej wysoka wartość w kontekście krajowym koresponduje z wypełnieniem luki w polskim piśmiennictwie naukowym w tym przedmiocie oraz systematyzuje obszar dotychczas rozproszony i stanowi rozszerzenie zakresu badań nowej dyscypliny naukowej. Wkład do dyscypliny naukowej ma charakter raczej syntetyczno-integrujący a nie w pełni przełomowy, zwłaszcza w skali międzynarodowej, gdyż Autor nie wprowadził nowych modeli teoretycznych o porównywalnym znaczeniu. Publikacja ta może jednak stanowić podstawę postępowania habilitacyjnego.

4. Ocena istotnej aktywności naukowej, konferencyjnej oraz osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych i popularyzujących naukę

Kandydat podaje w Autoreferacie bardzo dużo! różnego rodzaju swoich osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę (pkt. 6 i 7). Wymienię tu tylko niektóre. Wśród najważniejszych aktywności naukowych dr. Skórki po uzyskaniu stopnia naukowego doktora wyróżniają się Jego członkostwo w redakcjach naukowych monografii (9) oraz wystąpienia z referatem na krajowych i zagranicznych konferencjach naukowych (62), przed doktoratem (11). Habilitant był bardzo aktywny również działając w komitetach organizacyjnych naukowych konferencji krajowych i międzynarodowych. Ponadto był współorganizatorem konferencji Polish Information Architecture Summit (Warszawa 2010), współorganizatorem (członek Rady Programowej i Komitetu Organizacyjnego) cyklu konferencji „Architektura informacji jako dyscyplina akademicka (AIDA)” w latach 2018, 2020, 2022, 2024, 2026, członkiem Komitetu Naukowego konferencji „Libraries of the World: Experiences of Users and Librarians” (2018), współorganizatorem European Information Architecture Summit, Country Ambassador w latach 2005-2012.

Staż naukowy odbył Habilitant w Instytucie Nauk o Informacji i Mediach Uniwersytetu Wrocławskiego w 2025 r.

Dr Skórka był członkiem Komitetu redakcyjnego czasopisma „Annales Universitatis Cracoviensis. Studia ad Bibliothecarum Scientiam Pertinentia”, członkiem Zespołu doradczego MNiSW ds. Programu „Społeczna odpowiedzialność nauki” (kadencja 2019-2021).

W ramach współpracy z otoczeniem społecznym i gospodarczym – jak podaje w Autoreferacie - był zaangażowany w firmie Waynet Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie (okres 1.02.2016-31.05.2016) w zakresie projektowania architektury informacji oraz doświadczeń użytkownika (UX), w ramach działań o charakterze badawczo-rozwojowym i wdrożeniowym.

Aktualnie należy do dwóch prestiżowych organizacji profesjonalnych: międzynarodowej International Society for Knowledge Organization (ISKO) oraz krajowej - Polskie Towarzystwo Informacji Naukowej (PTIN).

5. Podsumowanie

Niezależnie od moich wcześniejszych uwag krytycznych recenzowana monografia stanowi oryginalne i wartościowe osiągnięcie naukowe. Podejmuje ważny i aktualny problem badawczy. Wnosi do rozwoju nauki o informacji a przez to i do nauk o komunikacji społecznej i mediów istotny wkład, który został precyzyjnie określony w pkt. 2 mojej oceny.

Za znaczący wkład dr. Skórki do nauki, w tym obecnie do dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediów, uważam Jego implementację architektury informacji do nauki o informacji w Polsce oraz konsekwentne rozwijanie jej podstaw zarówno teoretycznych, jak i metodologicznych, co istotnie wzbogaca tę dyscyplinę i stanowi dla niej twórczą inspirację nowych problemów badawczych oraz jest stymulatorem i katalizatorem jej dalszego rozwoju. Wkład ten polega na przede wszystkim na konceptualizacji architektury informacji jako obszaru badawczego. Nikt w Polsce nie zajmuje się architekturą informacji w takim stopniu i zakresie oraz nie ma aż takich osiągnięć naukowych, jak dr Skórka. Dzięki temu Habilitant jest rozpoznawalnym badaczem w tej dziedzinie, zarówno w Polsce, jak i za granicą, głównie dzięki aktywności zarówno w sferze publikacyjnej, jak i konferencyjnej, dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzacji nauki, co potwierdza udokumentowany Jego dorobek naukowy przedstawiony w Autoreferacie.

Wniosek

Monografia dr. Stanisława Skórki pt. *Architektura informacji. Koncepcja interdyscyplinarnego obszaru badań* spełnia więc kryteria znaczącego osiągnięcia naukowego niezbędnego w postępowaniu habilitacyjnym. Pomimo selektywnie wymienionych przeze mnie w recenzji ewidentnych deficytów i ułomności w monografii habilitacyjnej uważam całokształt obszernego dorobku naukowego Habilitanta za naukowo oryginalny i wartościowy. Stąd mój wniosek: **Dr Stanisław Skórka spełnia ustawowe kryteria określone w art. 219 ust. 1 pkt. 2 i 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. przyznania stopnia doktora habilitowanego określone Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668 – tekst ujednolicony), to jest posiada stopień naukowy doktora; posiada w dorobku wymierne osiągnięcia naukowe stanowiące znaczny wkład w rozwój obecnej dyscypliny naukowej nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową w tym zakresie.**

